

Baskicko

<https://www.liberaldictionary.com/basque-provinces/>

446

Historický kontext

- ◆ Álava, Gipuzkoa a Vizcaya byly integrovány Kastilií již ve 13. a 14. století.
- ◆ Navarra inkorporována v roce 1512.
- ◆ Navzdory ztrátě suverenity si baskické provincie udržely svá *fueros* až do 19. století

Historický kontext

- ◆ Ve třicátých letech (v souvislosti s karlistickými válkami) došlo k výrazné erozi *fueros*. V roce 1876 byla téměř úplně zrušena. Výjimkou bylo tzv. *concierto económico* (potvrzené na základě hospodářské dohody z roku 1876).
- ◆ Navarra byla v tomto ohledu odlišná. V roce 1841 byl schválen její nový status – *Ley Paccionada*.

Historický kontext

- ◆ Baskický nacionalismus se zrodil jako reakce tradicionalistické, agrární a katolické baskické společnosti na šířící se ideologii socialismu a na další výzvy spojené s kolapsem starých sociálních a kulturních struktur.
- ◆ Vznik baskického nacionalismu byl reakcí na nástup modernity.
- ◆ Baskický nacionalismus se (po stránce geografické) nešířil rovnoměrně.

Historický kontext

- ◆ Baskický nacionalismus nahradil tradiční „formalismus“, který byl „katolicky integrující“ a respektoval jednotu Španělska.
- ◆ Baskický nacionalismus se (po stránce geografické) nešířil rovnoměrně.
- ◆ Baskický nacionalismus se s v jednotlivých provinciích (Álava, Biscay, Gipuzkoa a Navarra) prosazoval s různým úspěchem a v nestejném období.

Historický kontext

- ◆ V roce 1895 založena PNV (*Partido Nacionalista Vasco*)
- ◆ U jejího zrodu stál Sabino Arana, otec moderního baskického nacionalismu.
- ◆ Aranovský nacionalismus byl konzervativní (hluboce zaměřený proti liberalismu), tradicionalistický, silně propojen s katolicismem (klerikální), zdůrazňoval důležitost čistoty baskické krve (xenofobní) a nezbytnost vytvoření nezávislého baskického státu (nezávislého na Španělsku i Francii).

Historický kontext

- ◆ období druhé republiky
- ◆ občanská válka
- ◆ období vlády F. Franca

Historický kontext

- ◆ V roce 1959 založena ETA (*Euskadi Ta Askatasuna* – Baskická země a svoboda).
- ◆ ETA byla rozpuštěna v roce 2018.

País Vasco

- ◆ Tranzice k demokracii
- ◆ Autonomní statut (*Estatuto de Guernica*)
- ◆ *Plan Ibarretxe*

Povinná literatura

- ◆ Shlomo Ben-Ami, „Basque Nationalism between Archaism and Modernity“, *Journal of Contemporary History*, 1991, Vol. 26, 493-521.

Doporučená literatura

- ◆ Michael Keating & Zoe Bray, „Renegotiating Sovereignty: Basque Nationalism and the Rise and Fall of the Ibarretxe Plan“, *Ethnopolitics*, 2006, 5:4, 347-364.
- ◆ André Lecours, „Sub-state Nationalism in the Western World: Explaining Continued Appeal, *Ethnopolitics*“, 2012, 11:3, 268-286.